

CSIKI LAPOK

Felelős kiadó: Ösv. Vákár Lajosné	Előfizetési ár:				Nyilvtérti közlemények díja soronként 1 Pengő. Késiratokat nem adunk vissza. Hirdetési díjakat a legolcsóbban számítjuk. Kiadóhivatal: Csikszereida, Apafi Mihály-utca 15. sz.	Felelős szerkesztő: vitéz Révész Győző
	Egész évre Félévre	Pengő 8.— Pengő 4.—	Negyedévre Példányonkénti ára 16 fillér	Pengő 2.— Példányonkénti ára 16 fillér		

Teljesítsük kötelességünket!

Irta: Ghyozsy Jenő m. kir. külügyminiszter.

Szent István napján legnagyobb nemzeti ünnepünket ültük történelmünk egyik legnehezebb szakaszában. A négy esztendő óta dúló háború döntő fásisához érkezett. Az elkövetkezendő hónapokban el fog dőlni Európa és így Magyarország sorsa is. Mint hívő keresztények, áhitattal fohászkodunk a Szenthez, mint magyarok utmutatást kérünk az első Királytól, akinek alkotása ma is élő valóság és akinek példája kötelez. Jobbja, mely egykori keresztel, törvénykönyvvel s ha kellett, karddal vezette a magyarságot Európa létének új, máig is tartó időszakában, a nemzet ereklyéje, a kereszt, a törvénykönyv és a kard a magyarság állami létének máig is legfőbb eleme.

Válságos időkben nemzeti ünnepet ülni az önvisszafelé és a számadás kötelezettségével jár. Szent István ünnepe nemcsak az emlékezés ünnepe, hanem a hit és bizalomé is az Isteni Gondviselésben, a magyarság erejében, hivatásában és áldozatkészségében, amely ezer esztendő visszatagságain át biztosította önálló és független állami létét, nemzeti és népi fennmaradását. Ma talán különösen időszerű Andrássy Gyulának, a nagy külpolitikuskának és történésznek megállapítását idézni, hogy a magyarság legnagyobb teljesítménye az, hogy fennmaradt. A békés fejlődés korszakaiban talán pesszimiztikusan hangzott ez a megállapítás, nehéz időkben azonban bizalmat és elszántságot meríthetünk belőle, mert tin évszázad küzdelmeinek és válságainak eredménye szűrődik le benne.

A fennmaradás útja az önvédelem, a nemzet erkölcsi és fizikai állagának, érdekeinek, a szabadságon alapuló hagyományos rendjének és területének védelme. És tehát ma legelső és legfőbb kötelességünk, külpolitikánk legmagasabb célja is. A háborúban elemi erők csapnak össze a nagy népek tétje és kockázata más, mint a kis nemzeteké. A kis nemzetek — így a magyarság is — saját létükért, állami függetlenségükért, társadalmi boldogulásukért harcolnak, egyszóval önmagukért és azért, ami őket isteni és emberi törvény szerint egyaránt megilleti. A kardunk ma is a kereszt és a törvénykönyv szolgálatában áll.

A magyar politika útja nem a hódítás, hanem az önvédelem. Nem volt hódítás az, amikor Magyarország érvényesítette igényét arra, amit tulajdonának tekintett és nem vesette idegen területek meghódításának szándéka vagy reménye akkor sem, amikor az események ereje a nem hadviselés állapotából belekényszerítette a fegyveres önvédelembe. Önmagát védi most is, amikor erejét ismét határain belül gyűjti össze,

amikor az ősi hasában lábbal tett fegyverrel várja, hogy a helyzet parancsa milyen új feladatok elé állítja.

A háború eddig elkerülte Magyarországot, az események gyors alakulása vagy váratlan fordulata azonban közelebb hozhatja azt határainkhoz, amikor az állami függetlenségünk, területünk, nemzeti örökségünk védelme a legnagyobb erőfeszítéseket fogja megkövetelni minden egyes magyar embertől. A legnagyobb erőfeszítéseket, de a legnagyobb fegyelmet is, mert önfenntartás, a nemzeti becsület s az élet logikájának törvényeinem ismernek kivételt.

Szent István azonban másra is tanít. A külföldi kalandozások nagy véráldozattal járó korszaka után ő jelölte ki a Kárpát-medencén belül a magyarság politikai tevékenységének végleges irányítását is. Intelmeiben máig is érvényes alapelveket állapított meg a különböző népek népek békés együttélésére a kereszt jelében és a törvény és jog rendje szerint.

A Gondviselés a Kárpát-medencét különböző nemzetek hazájává tette és ezzel számos közös érdeket és közös kötelességet rótt rájuk. A legfőbb közös érdek az, hogy sorsközösségben éljünk, ha azt a maga teljességében nem is ismertük még fel, hogy az egyik nemzet vagy állam sem boldogulhat, ha a másikat balsors sújtja. A legfőbb kötelesség pedig az emberiség parancsainak és egymás jogának föltétlen tisztelete, a suum cuique elvének gyakorlati érvényesítése. Szomszédok vagyunk s ezt a szomszédoságot történelmi örökségként vállalnunk kell, mert ha akarunk, sem tudnánk változtatni rajta. Az együttélés közös alakjai változhatnak, de az együttélés és egymásrautaltság ténye megmarad. Ebből pedig le kell vonnunk a következtetéseket.

Atörténelmi idők kockázatokkal járnak. Botorság volna azt hinn, hogy Magyarország kockázat és megpróbáltatások nélkül juthat el a háború válságain keresztül az igazságos békéhez, de felelőtlenség volna a kockázatot és áldozatot könnyelműen keresni. Deák Ferenc mondotta, hogy a hasáért mindent kockára kell tenni, kivéve a hasát magát. A mai magyar nemzedék kötelessége ezért ugyanaz, mint az összes előző nemzedéké: Szent István alkotását, az ezer esztendő keresztény magyar államot fenntartani munkával, közös erőfeszítéssel és ha kell áldozattal, hogy továbbra is a kereszt jelében, a méltányos törvényrendjében élhessen s teljesíthesse kötelességeit önmagával és a keresztény európai népek nagy családjával szemben.

Ügyes kiszolgáló leány felvételik. Cím a kiadóhivatalban.

Művészeti év a Székelyföldön.

Az elmúlt években jól bevált Művészeti Hetek továbbfejlesztéseként, Szinyei-Merse Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter megbízásából az Országos Irodalmi és Művészeti Tanács 10 hónapra terjedő Művészeti évet rendez a Székelyföldön, mégpedig Marosvásárhelyen, Sepsiszentgyörgyön, Székelyudvarhelyen és Csikszereidán. A Székelyföldi Művészeti Év ünnepélyes megnyitására szeptember 16-án kerül sor Marosvásárhelyen, majd a következő napokon a másik három székely megyességhelyen. A jövő év júniusáig terjedő Székelyföldi Művészeti Év alatt minden városban több kiállítás lesz. Marosvásárhelyen a most szeptemberben megnyitott első kiállítás a ma élő magyar képzőművészek gyűjteményes bemutatkozása lesz. Sepsiszentgyörgyön az Országos Magyar Szépművészeti Múzeum történelmi anyagából állítanak ki egy erre a célra összeállított gyűjteményt. Székelyudvarhelyen az első kiállítást a Műemlékek Országos Bizottsága rendeli s a kiállítás bemutatja a legnevesebb magyar műemlékeket. Ugyanakkor a Csikszereidán megnyitott első kiállítás a magyar építőművészetről számol be. Est a kiállítást egy népművészeti gyűjtemény bemutatása követi. Ezek a kiállítások a következő hónapokban felkeresik a többi székely várost is és csatlakozik még hozzájuk egy fényképművészeti kiállítás.

A Művészeti Év alatt a székelyföldi gyűjtemények is rendeznek külön időszaki kiállításokat a legnevesebb magyar művészek közreműködésével 25 hangverseny is lesz. Felkeresi a négy székely várost a kassai Kazinczy Társaság, a zombori Szentteleky Kornél Társaság és a pécsi Janus Pannonius Társaság, amelyek a Marosvásárhelyi Kemény Zeigmond Irodalmi Társasággal karöltve mindenhol irodalmi estét rendeznek. A művészeti év műsorát még művészi vonatkozású előadások sorozata egészíti ki. Hogy a Székelyföldi Művészeti Évnek a négy városban maradandó emléke is maradjon, az év folyamán a vallás- és közoktatásügyi minisztérium támogatásával mind a 4 város felállít valamelyik köztéren 1—1 művészi értékű szobrot. A hosszú hónapok óta tartó előkészület után e hó közepén megnyitott művészeti év elé nagy várakozással tekint az egész Székelyföld népe, amelynek így módjában lesz fáradság és nehézség nélkül megismerni a magyar művészet újabb fejlődését és a mai állapotát.

Haláleset miatt azonnal eladó 30 család méh. Érdeklődni Bakó Ferencnéél, Csikszereidán, Apafi Mihály 37. házszám.

Szeptember 11-én disznótor és vargabéles az Európa éttermében!

Megalakulta Székely kongresszus előkészítő bizottsága

1943. szeptember 6-án a marosvásárhelyi városháza kistermében sajlott le a székely kongresszus előkészítő bizottságának alakuló értekezlete. Az értekezleten megjelentek a m. kir. honvédség, az egyháznak, a székelyföldi törvényhatóságok és közhatalóság jellegű intézmények vezetői.

Az értekezletet Teleki Béla gr. hívta össze és nyitotta meg, ismertette a székely kongresszus célkitűzéseit, utána pedig Venczel József dr. terjesztette elő a kongresszus munkatervét. Az értekezlet többek hosszúságos után magáévá tette az előterjesztéseket és elhatározta, hogy az 1902. évi csiktusnádi székely kongresszus mintájára alkalmas helyen és időben az új székely kongresszust megrendesi. A kongresszus anyagának előkészítését, vagyis a Székelyföld valamennyi gazdasági, társadalmi, közművelődési kérdésének és az e téren mutatkozó feladatoknak kidolgozását az előkészítő bizottság azonnal megkezdi. E célból bevonja és a kongresszuson való részvételre felkéri a székelyföldi kérdésekkel foglalkozó összes közhatalóságokat, társadalmi intézményeket és szakembereket. Az egyes kérdéseket az egyes székely törvényhatóságok illetékes tényezőivel és szakembereivel vármegyénként megtárgyalja s az így előkészített anyagot a kongresszus elé terjeszti.

Az értekezlet megállapította, hogy a visszatérés óta eltelt 3 év alatt a magyar kormány nagy áldozatokat hozott a megállás idején fejlődési lehetőségeitől megfosztott Székelyföld megsegítése érdekében és számos kezdeményezés megvalósítása indult meg máris. A székely kongresszus előkészítésében az értekezletet az a szempont vezeti, hogy a Székelyföldnek az ország egyeteme érdekében való újjáépítésére átfogó nemzetpolitikai tervet dolgozzanak ki.

Befejezik a csiksomlyói „Kalot” népfőiskola épületét.

A csiksomlyói Kalot népfőiskola ennek a vármegyének egyik legelőtudatosabban dolgozó munkahelye. Szerény öntudatos emberek a vezetői. Nem szeretik a sok beszédet. A tettek emberei. Ugyiszólván a semmiből építették lélekbeimarkoló, komoly székházukat a csiksomlyói kegytemplom szomszédságában. A kőnek és fának ezt a remekművű ölekezését Kooz Károly terveze és máig csak egyik szárnya készült el.

Pedig ez az épület elsőrendű szükség. Az a népi munka, ami annak falai között folyik, a csiki jövő. Az intézmény élén Magyar Ferenc igazgató áll. A neve közzismert. Szerelmese a népi vonalnak és hisz a munkájában.

El nem gondolja az ember milyen nagy-értékű falumunkának rakják le alapjait a somlyói Kalot főiskolán. Népi vezetőket képeznek. Megtanítják a falu értékeit megbecsülésére, magyar életsemléltre. Egyik legnagyobb missio, ma amikor olyan sok beállításban rohan a magyar élet.

A csiksomlyói Kalot főiskola nehézségekkel küzd. Ami a célkitűzéseit illeti elsőként kellene megkapjon minden támogatást. Működését, munkaterületét szélesíteni kellene, mert a falu öntudatra ébresztése, a helyes magyar vonalra való ráállítás jelent a biztonságos magyar jövőt.

Antal István dr. nemzetvédelmi miniszter csiki tartózkodása során ellátogatott a csiki népi munkának erre a fontos órhelyére is. Nagy meglepetéssel és csodálkozással

látta a Kalot értékes munkarendjét. Igéretet tett, hogy gondoskodik a székház befejezéséhez szükséges pénzüsség előteremtéséről

A háború 1467—1473. napja.

A háború 1473. napja tart. Nagy idő. Sok a vérből. De nincs most ideje a sópánkodásnak. Mi magyarok nem kesztük. Megállítani sem tudjuk. Minden magyar embernek csak egy lehet a kötelessége: éber szemmel figyelni a hatalmas küzdelmet, amely egy új világ alapjait rakja le. Nekünk magyaroknak ebben az új világban annyi helyünk less, amennyit saját erőnkkel biztosítani tudunk. Esért fontos, hogy lelki egységünk meg ne boruljon egy pillanatra sem. Európa egyik legfontosabb pontján állunk, ahol az események nem kerülhetnek meg. Készüljünk a nagy feladatra. Ne veszítsük el a hitünket, a kedvünket. Az a nemzedék vagyunk, akinek a közeli időkben nemzetünk jövőjét kell biztosítani. Szerepünk a honfoglaló őskével egyértelmű. Ha most elvétjük a lépést, akkor olyan hibát követünk el, amelyet helyrehozni nem lehet.

Tehát figyeljük a gigászi küzdelem minden mozzanatát. 1473 napja, hogy folyik a vér. A küzdő felek gyengülnek ebben a szédületes erőfeszítésekben. A Gondviselés minket magyarokat ezideig megkímélt nagyobb borsalmaktól. És higyjünk abban, hogy átúto erőnk megmaradjon, ha mi magunk is úgy akarjuk. Erre pedig szükségünk van. Esért dolgozzunk, fogjunk össze és magyar szívvvel támogassuk egymást.

A háború eseményei meggyorsultak. A szovjet hadsereg változatlanul nagy erőfeszítésekkel folytatja támadásait a németek ellen. Az egész mult hét nagy próbákra tette a német hadvezetést, amely csodálatos rugalmassággal, hősiességgel és bátorsággal állt fel a szovjet erőket. Hihetetlenek azok a veszteségek, amelyeket az oroszok elszenvedtek a nyári támadásokban. Háborút nemcsak támadással lehet nyerni. A német hadvezetés szerint védekezésrel is lehet győzni. S ez igaz lehet, mert az oroszok által megszerzett terület nyereség a nyári támadásokkal, minzen arányban azokkal a borsalmas veszteségekkel, mint amelyeket a szovjet emberben, anyagban elszenvedett. A német hadvezetés felőlő taktikája bizonyára meghozza az eredményeket. Hiszen az orosz erőforrások is végesek. Az a két millió ember, 16 ezer páncélos, 5 ezer repülőgép és 5 ezer ágyú, amit csak a nyári harcokban elveszített pótolhatatlan. A németek látják a dolgokat. Azt is tudják, hogy még nem merültek ki az orosz tartalékok és további kemény harcok folytatásával kell számolni. Azonban ezek már sokáig nem tarthatnak, mert az időjárás is bele-szól a keleti háború ember pusztításába.

A háború kétségtelenül világpolitikai jelentőségű napokhoz érkezett. Az olaszok letették a fegyvert. 1940. június hó 10 én léptek a háboruba és 1943 szeptember 3 án aláírták a fegyverszüneti feltételeket. Ezzel egyidejűleg Badoglio olasz miniszterelnök táviratot intézett a baráti államokhoz így Magyarországhoz is. Ebben magyarazatát adja Olaszország kényszerű elhatározásának. Az olasz népek nem volt más választása. Az utóbbi időben az ellenség túlsúlyba került és kiszolgáltatottsága napról-napra a legnagyobb veszedelembe juttatta az olasz népet. Nem volt meg már némhogy a győzelemnek, de még a védekezésnek sem a lehetősége. Esért kénytelen volt Olaszország számára fegyverszünetet kérni.

Az olaszok tehát letették a fegyvert. A háború ezzel nem ért véget. Roosevelt amerikai elnök rádióbeszédében kijelentette, hogy ezzel a háború korántsem ért véget. A háború szerinte most még nagyobb méreteket ölt és még keményebb lesz.

Az olaszok kiléptek a háborúból. Nekünk magyaroknak a számára a legelső kérdés az események között az, hogy mi a tennivalónk. A háború most kétségtelenül közelebb került hazánkhoz is. Érezzünk kell, hogy komoly történések előtt állhatunk. Első amit azonnal tennünk kell az, hogy most már a magyar egysegről többet egy ssót sem szabad beszélni. A magyar egyseget mindenkinek a lelkében végre kell hajtania. Ha volt magyar és magyar között bármilyen ellentét, azt számolja fel. Csak előre nézni és arra az álláspontra helyezkedni, hogy amik következnek azt csak a legtökéletesebb testvérszeretettel egyetértésben lehet megusni.

A Kormányzó Ur kihallgatáson fogadta Csik megye főispánját.

Csik vármegye főispánja napokkal eselőtt Budapestre utazott a vármegye ügyeinek intézése céljából. Kovács Károly dr. főispán, fővárosi területszolgálatán, szeptember 9-én délelben a Kormányzó Ur kihallgatáson fogadta. Csik főispánja a székely nép mélyvérség szeretetét, ragaszkodását, hódolatát tolmácsolta a Kormányzó Urnak.

Magyar gondolatcsikrák.

Irta: Máté Török Gyula.

1.
Mindig az örök magyarság szent ügyéért és soha sem önzően, elvakultan önmagunkért tanuljunk, dolgozzunk, harcoljunk áldozunk!.. Ez a magyarság és saját magunk örök életének titka és biztosítéka!..

2.
Nem lehet: zész diktátor, teljes hatalmukényszer, hogy a világon minden csak egy helyes, ahogyan ő gondolja, mert a lángelme is gyarló, véges, tehát nem határtalan, korlátlan és túlszoka birtokosa!

Ó is botolhat és botlik is, sőt ha a lángész botlik, akkor rendszerint óriási botlik, mert minél nagyobb a fa, annál nagyobb az árnyéka.

Lángész őt áldottnak lenni kétezzel nélkül nagy dolog, de még mindig nem minden, nem tökéletesség!

Sajnos, a nemzetek legnagyobb vesztere, az ész túlerőtelése és az erkölcsi, lelki és jellemző mindenek fölött trónoló értékek fel nem ismerése, meg nem becsülése, lebecsülése, sőt sokszor botorul elvakult üldözése el a közéletben!

3.
A bolsevizmus vaskorszakában semmi esetre sem a világpolgáras humanisztikus klasszicizmus, magyarul az ókori jámbor emberiség menthet meg bennünket magyarokat! Ez ma a legteközőbb történelmi fényezés, amit nem engedhetünk meg többé magunknak, mert öntudatos, önmagunkban bizó nemzetek körömszakadtáig saját művelődésüket akarják minél önállóbban nagyra-növelni az ókori műveltség elkorhadtt mankója nélkül... Saját lábunkon kell sziklaszilárdan megállniuk és mindenre elsáutan járnunk!

Létünk vagy nem létünk, nekünk magyaroknak fontosabb minden ókori kulturánál, de az egész világ műveltségénél is mindenél a világon!

Éppen ezért a magyar tudományok és a magyar tudósoknak is a maguk esataterén fanatikus, önzetlen magyar harcosoknak kell lenniük, nem pedig len valami absztrakt, vagyis elvonatkoztatott, tu finom különálló, önmagában álló, nemzetfölötti, elméleti, szinte lgi lényeknek!

Művészetünk minden gyönyörű ágának: festészetnek, szobrászatnak, zene és dalnak is a magyar örök élet táltos harcosának kell lennie!.. Külörcösen irodalmunknak!

4.
Marapaár, sajnos, sok hazafi erkölcsi érzéke megbibbant, jellembeli felfogása megcsorbult és sokakon a szeilemi széhházak rutinszerűjelel láthatók a mindenfelől való sugallatok, suttogások, elködösítések ördögissége folytán!..

Óh, haza! Óh, nemzet! A te szent nevedben mennyit hazudnak és csálnak törtető, szemforgató, kegyeskedő, kenetteljes, álarcos hazafiak, akik nem a hazáért, nem a nem etért élnek, harcolnak, halnak, hanem a hazából csupán élőködnek!.. Ezekről tisztítsuk meg nemzet életünket.

Az EMGE csikszeredei értekezlete.

As EMGE csikvármegyei kirendeltsége értekezletre hívta össze vármegyénk gazdasági tanácsának vezető elnökségét. Bittay Endre kirendeltségi vezető előszörban a vaselozás kérdését ismertette. Kérték, hogy a vármegye gazdaságának vasutalását háromszorosra emeljék fel és az előzetesből kapcsolják ki a vaskereskedőket.

Örömmel vette tudomásul a genda értekezlet azt is, hogy az EMGE központjában műszaki tanácsadóilletésítették. Szükségesnek tartják, hogy az építkezés előtt álló gazdák a jövőben, a kirendeltségen keresztül forduljanak tanácsért az EMGE központjához.

Hangsúlyozta Bittay Endre, hogy a takarmányvetőmag szükségleteket szeptember végéig minden gazdákör foglalja kimutatásba és a kirendeltség csikszeredei irodájába terjessze be.

Madár István gazdasági felügyelő, a Csiki Allattenyésztő Egyesület igazgatója ismertette az állatbeszolgáltatással kapcsolatos rendelkezéseket. Hangsúlyozta, hogy a gazdáknak elsősorban saját érdekükből kell betartaniok és végrehajtaniok a kiadott rendeleteket.

A gazdák kijelentették, hogy jól ismerik a köteleességeiket. Az átvevással megbízott kereskedők azonban túlságos érdekvédelmi intézkedéseket tesznek. Minden kockázatot igyekeznek a tulajdonra hárítani. Éppen ezért java olják: a magánkereskedelmet a lehető leggyorsabban kapcsolják ki az állatbeszolgáltatásból. Az állam, vagy a mezőgazda érdekképviselet vegye kezébe ezt az igen nagyhorderejű kérdést.

A felszólalásokra Zsigmond Akos, az EGASZ igazgatója adott sazezerű felvilágosításokat. Mindenekelőtt hangsúlyozta, hogy a gazdák akkor tudják érdekeiket legjobban megvédeni, ha a beszoigálatási rendelkezéseknek minden tekintetben megfelelő állapotok állítanak elő.

Gaál Sándor gazdasági felügyelő az olajosnővényekkel kapcsolatos tennivalókat ismertette. Kiemelte, hogy a 15 holdon felüli szántóval rendelkező gazdáknak, területük 2 száza ékát olajos magvakkal kellett bevetniök, amelyeknek termését teljes egészében b kell szoloigálatni. A kötelezettség azonban nem egyoldalu: ne csak a gazda, hanem az átvevő vállalati is tartsa be ezt. A beszoigálatás előtt a gazdák osztályozzák a növényeket a így vigyák Szárbegyre vagy Csikmenaságra.

A kirendeltségvesztő ismertette a szénabeszolgáltatásra vonatkozó módosított intézkedéseket. Csikban kereszszámban 188 ezer kat. hold „réstetartanak nyilván. Az eredeti rendelkezések szerint tehát 376 ezer mássa szénát kellene beszoigálatni. Csik vármegye első tisztviselője részetesen ismertette illetékes kormánykörökkel a helyzetet. Felterjesztésében az alispán kifejtette, hogy az idei szénatermés minden várakozáson alul maradt. A felterjesztés nyomán 35 százaléok engedményt adtak. Ez azt jelenti, hogy holdanként 130 kiló szénát kell beszoigálatni.

Hangsúlyozta az előadó, hogy az időkőben befaült, elsuvadásosodott területekről nem kell beszoigálatni szénát. Nem szabad figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy a csiki kaszálók tulajnyomó része havasi és erdei. Ezeket egyszer lehet csak évente kaszálni. Mindenki tudja, hogy ebben az évben alig adtak termést az erdei és havasi kaszálók.

Ilyen értelemben újabb felterjesztéssel élt a vármegye első tisztviselője a így újabb könnyítések várhatóok.

A felszólalók hangsúlyozták, hogy sok olyan területe van a vármegyének, amelyet meg sem tudtak kaszálni, más, nagykiterjedésű helyeken holdanként 180 kiló szénát sem tudtak össze gyűjteni.

As értekezleten kösülték, hogy az előírt szénamennyiség egyharmadát zabbal is lehet törleszteni. A fennmaradó mennyiség jelenős részébe pedig egy mássa széna helyett másfél mássa tavaszi és két mássa ősi szalmát is elfogadnak. Minden gazda igyekszik a számára legelőnyösebb és legjobb megoldást találni.

Kérték az EMGE vezetőséget hogy juttasson minél több szecsakavágó gépet Csik vármegyébe, hogy a szalmát szakszerű feldolgozással vonják be a takarmányozásba.

Bittay Endre kirendeltségi vezető záróbeszéde során ismételen köteleességtudásra és fe gyelmezett munkára sarkentette a gazdákat.

Szakácsnöt keresek október 1-ére.
Cim: Botár Béláné Kosuth L. u. 44

Hatszáz zarándok Csiksomlyón.

Mult szombaton különvonnattal az ország szelvéből hatszáz főnyl zarándok érkezett a csikszeredei Állomásra. Pétery József dr. váci megyéspüspök és Svoly Lajos székesfehérvári püspök vezetése alatt. Az állomás épüete előtt székelruhába öltözött leányok, ősi viseletbe öltözött legények és sok pap templomi lobogók alatt várták a zarándokokat. Elsőnek Ábrahám József dr. Csik vármegye alispánja üdvözölte a püspököket és zarándokokat, a törvényhatóságok nevében. Több kösött ezeket mondotta:

— Csik vármegye törvényhatósága igaz szeretettel kösönti testvéreit. Annak a törvényhatóságnak üdvöletét hozom, amely a legkatolikusabb az országban és egyben keleti bátyafoka hazánkban. Esor éven keresztül igyekszünk köteleességünknek eleget tenni. Nem hivalkodunk, mert a dicsőség Istené, aki minket ide helyezett, segítségünkre van munkánkban, áldást adott és a csiksomlyói Máriás, aki nehéz feladatunkban megsegít, hogy azoknak mindenkör eleget tehessünk. Ma ismét eljött a cselekedetek melett az imádság ideje is. Csik vármegye népe együtt térdel a somlyói Mária lábához a zarándokkal.

Utána Pétery dr. megyéspüspök mondott beszédet.

— Meghatódott lélekkel indultunk a főváros szelvéből, hogy székel testvéreinkkel együtt boruljunk a csiksomlyói csodatevő Mária lábához és könyörüljünk, hogy segítse meg a Mindenható és haritosa el fejjünk felől minden veszélyt. Áldatos szível és lélekkel jöttünk a utunkat a váci egyhásmegye egymillió kétszáz ezer katolikus híve kíséri.

Biró Ferenc főesperes a csiki papság nevében üdvözölte a püspököket és a zarándokokat.

— Azoknak a szel méit idézem, akik ebben a pillanatban nem tudnak kösöttünk lenni. Egyik: néhai Majláth Gusztáv Károly gróf Erdély volt püspöke, aki az örökkévalóságból mosolygó szemmel nézi, hogy az ország közepéből, a székesfőváros mellől ilyen hatalmas tömeg érkezett ide, hozsánk arra a helyre, amelyre annyira szeretett. Valamikor Majláth püspök négy fehér lóval jött volt ide. Astán az utolsó esatendőben már kíséret nélkül, egyszerű kis táskával látogatta meg kedvelt helyét. Csiksomlyót és csikszeredei diákjait. Most is bizonyosan itt van kösztünk, de itt van kösztünk Márton Aron püspökatyánk eselleme is. As ő öröme is, hogy az ország szelvé eljött ide a székelységhez, a testvérekhez és áldást küldő lelke a boldogító keze szaksadatlanul rajtunk van. Hálát adunk a jóságos Istennek, hogy komoly feladatok elé állított, amelyeket hazánk és népünk érdekében áhitatos lélekkel és imádságos szível kell elvégeznünk.

Szász Gerő polgármester a város és lakossága nevében üdvözölte a zarándokokat. Kijelentette, hogy a város székel lakossága örömmel vette a hírt, hogy zarándokok jönnek ide. A székel nép szereti hazáját és testvéreit és hiszi, hogy az egész magyarság egységes összefogása meghozza az annyira várt gyümölcsöt.

Svoly püspök beszélt ezután: — 1905 ben jöttem először ide Majláth püspökkel. Azóta többször voltam Erdélyben. Utoljára 1917-ben. Erdély néhai nagy püspökének imádságos lelke kísérete est a zarándok vonatot. Mielött utra kelünk, Majláth püspök sirjánál jártunk a budapesti Regnum Marianumban a idehoztuk az ő szellemét és imádságos lelkét. Kérjük együtt a jóságos Uristent, hogy segítse Magyarországot, édes hazánkat. Es a zarándok at békeszarándokiat. A nemzeti béke as lehet, hogy Szent István birodalma beöltse történelmi szerepét. Azért imádkozunk. Sok jóakaratu ember őszinte imája nyomán beteljesül a kérés.

Eszután a 600 tagu zarándokcsoport saját senekarukkal az élen Csiksomlyóra vonult, ahol díszkapuval várt a köség. A díszkapu előtt Parmentézi csiksomlyói főjegyző, Bartalis bíró kíséretében üdvözölte a zarándokokat és hangsúlyozta, hogy a székel nép meleg szeretettel várta és fogadja a zarándokokat ezen az ősi hitvallók vérelével megszentelt helyen. Ezután Pétery püspök beszélt. Többek kösött megállapította, hogy ha valahol jól esik a fogadtatás, ezen a földön, ahol azinmagyarok élnek, különösen jól esik. Soha sem láttuk egymást, de a nagy magyar családnak és a katolikus anyazentegyhásznak tagjai vagyunk. Ezeknek az örök kötelekeknek a jegyében jöttünk ide.

A templom ajtajában páter Hajdu Leánder sárdafőnök fogadta a püspököket és a zarándokokat. Többek kösött ezeket mondotta:

— Csiksomlyó megszentelt földjén mélyégen tisztelettel kösöntöm a főpásztorokat és híveiket. Megszentelte est a földet őseink híte és vére. Immár hatszáz esztendeje, hogy Isten adta a csodatevő Máriát. Szent ez a föld apáink vértől is. Őseink vére hullott itt. Egy nap alatt az 1600-as években az ősi szent hit védelmében ezen a helyen kilencezren adták életüket. Ezekben a nehéz időkben a zarándokiatnak különösen nagy jelentőség van. Rá kell döbbsznünk, égre kell emelnünk a szemünket, hogy a végső eső minden vitában az Istené. Áldja meg a csiksomlyói Mária szándékainkat, hogy esszön ki végre Isten napja az emberiség feje felett. Köszöntelek benneteket az Isten nevében erről a szent helyről, úgy, ahogy a székel ember szokta. Dicsőség a Jézus Krisztusnak.

Eszután a templomba vonult a zarándokcsoport, ahol rövid szertartás keretében Pétery dr. váci megyéspüspök főpásztori áldást osztott és rövid beszédben figyelmeztette a híveket.

— Itt vagyunk a csiksomlyói Mária lábánál. Hatszáz év óta idójártak őseink. Nagy baj, veszedelem közepette jöttünk ide, hogy ezen a helyen imádkozunk Istenhez. Felfelé tekintünk. Irgalmat kérünk tőle a szegény magyar nép számára. Mély áhitattal tölsük el a napot. Itt van az egész váci egyhásmegye. Reménylő lélekkel kiáltunk a Szűzanyához, segítsen rajtunk óvjon meg minket. Nyissuk imára lelkünket, mert a Szűzanya meghalgatja kérésünket és megoldalmaz a nagy veszedelem közepette is.

Eszután áldásra lendült a főpásztor keze, as Atya, Fiu és Szentlélek Isten nevében áldást kért mánkájukra.

Dőlután hét órakor Svoly Lajos székesfehérvári püspök mondott vecsernyét, majd szállásukra mentek a zarándokok.

Csiksomlyó székel nép nagy szeretettel fogadta házába az ország szelvéből jött hatszáz zarándokot. Vasárnap, a zarándokiat este hat órakor körmenettel zárul.

A Székely Kerületi Kereskedelmi és Iparkamara közleményei:

A Székely Kerületi Kereskedelmi és Iparkamara kösli, hogy a Köszállásügyi Miniszter Ur 41 731—1943 K. M. sz. rendelete értelmében a gyáripari vállalatok as általuk kiállított számlák után lerótt számlatiltásokat vonóitnak a számlatiltásazon felül külön felssámíthatják.

A felhasznált nyersanyagok, üsemi segédanyagok, félgyárimányok és késszen vett alkatrészek beszerzésénél az iparvállalatokra hárított számlatilték tekintetében a Szűveltségben intézett 39.500—1943. K. M. sz. rendelet 1. részének b) pontjában mondottak irányadóok. As 1943 évi júli hó 1-é után már megállapított új felárak azonban azon a címen, hogy azok kiállításánál a számlatilték felssámíteséből eredő költségtöbbslet figyelmen kívül maradt, nem emelhetők.

Használt faromás osepőkészleteim kiárusítom

720-tól 1200-igis meglepő olcsón. Kérjen ajánlatot!

BIRÓ ANDRÁS műszaki cikkek vétel és eladás
új és használt állapotban
BALATONSZENTGYÖRGY. 1—

Egy jó állapotban levő sárga futókocsieladó, Cima kiadóhivatalban. 1—2

KÜLÖNFÉLÉK.

Ma három éve.

Éppen ma három esztendője annak, hogy a magyar honvéd végig vonult a csiki medencén. Gondoljunk vissza. Soha ekkora öröme nem volt és nem lesz a vármegye székely népének. 1940 szeptember 11. A dátum be van írva minden csiki székely lelkébe. Nem tudjuk elfelejteni azokat a készenlétéseket, azokat a bensőséges hangulatokat, amivel a magyar honvédet vártuk. Huszonkét esztendő után. Egész magyar nemzedék nőtt fel amely csak hírből ismerte a honvédet. Apáik elbeszéléseiből, a magyar feltámadást váró, soha meg nem szűnő reménykedéseinkből. És ezen a napon az álom valóra vált. Eljött érik a magyar honvéd. Páncsiós alakulatai végig dühörögtek az öreg Hargita lábánál. Nagyszerűen fegyverezték, kitűnően felszerelt alakulatok végig folytak az Ólt medencén. Mindenki az utcákon volt. Könyvesek a szemek az örömtől, a büszkeségtől, a magyar fegyvernek szabadulást hozó, minden megáldatásunkat megszüntető lendületétől. Székelyek ne felejtsetek el ezeket a felemelő pillanatokat. A kemény honvéd lépéseket visszahangosták a csiki hegyek. Megtelték a lelkeink a fegyver biztonságát nyújtó hatalmával és egyhanguan tört fel a kívánság a csiki székely ősi katonai lelkében, hogy fegyvert fegyvert a székelynek. Szavalt korosok hangján követelték a fegyvert mert huszonkét esztendő megáldatása után a visszaférés napján, a magyar honvéd megjelenése pillanatában érezték legsemmiértetőbben, legigazságtalanságot, hogy a fegyver mindent jelent...

Amióta három esztendő telt el. A kívánság valóra vált. Korszerű fegyver került a csiki székely kezébe, tagja lett büszkeségünknek szemünk fényének: a honvédségnek.

Székelyek! Nálunknál senki nem érezte jobban, hogy a fegyverzettség mennyit szenvedést, mennyit megáldatást tudított nekünk. Iméti ég a világ körülötte. Nem tudjuk mit hoz a holnap. Egyet fogadjunk meg a mai évforduló alkalmából: a fegyvert amit ma három éve vissza kaptunk jól marokra szorítjuk és azt soha többé el nem eresztjük.

— Október 1-től hat napon át Budapesten rendezik meg az ideai katolikus naggyűlést. A püspöki konferencia hozájárult az Actio Catholica országos elnökségének előterjesztéséhez, hogy ebben az évben október 1-től hat napon át Budapesten rendezzék meg az országos katolikus naggyűlést.

— Házasság. Császár János és Bonyai Margit, 1948 szept. 12-án tartják esküvőjüket Budapesten. Minden külön értesítés helyett.

— Törvényhatósági közgyűlés. Csitvármegye törvényhatósági közgyűlését Kovács Károly dr. főispán, 1948 szept. 14-ikére összehívta.

— Törvényességi hírek. Deák Gyula gyertyamentmiki postakihordót szikkasztás, lopás miatt 10 hónapi fogsárra ítélte a törvényszék. — Fülöp Amál csikmadarasi leányt a törvényszék lopás miatt 4 hónapi fogsárra ítélte. — Taper Abraham gyergyóbéki lakost 1 hónapi fogsárra ítéltek mert öt éves kisleányát a lakásban megára hagyta a szünetesség.

— A oskaiomlyói kegytemplomot katedrális rangra emeli a pápa. Antal István dr. nemzetvédelmi-propaganda miniszter a múlt heti csiki körúti alkalmával meglátogatta a csiki katolikus eskélyesség vallási központját Csitkaiomlyót. A híres oskaiomlyói csodateremtő Mária lábánál hosszasan imádkozott majd köszönte P. Hilda Leander ferences házfőnökkel, hogy Küllay Miklós miniszterrel, Zsindely Ferenc keresz. miniszter és Antal István nemzetvédelmi miniszterek aláírásával kérték a pápa önnemességét, hogy a csikaiomlyói kegytemplomot katedrális rangra emelje.

— Munkakamarai ügyesek Csikban. Az Iparügyi miniszter az Erdélyi Párt kőbenjárására kinevezte az erdélyi központok munkakamarai ügyészét. Csikmadarasi Gal Antal dr. Gyergyószentmiklóson Márton András dr. A Munkakamara ügyész. Az erdélyi munkások, kereskedelmi alkalmasságok és megáldatásosok hálaosan fogadták az Iparügyi miniszter intézkedését. A megbízást kapott ügyvéd: k fizetés kapnak a ennek ellenében iródujukban ingyenes tanácsai látják el a munkásságot.

— A oskaiomlyói m. kir. mezőgazdasági eskélyesség tencsre és egyszerűsége eskélyesség lóállományának nemesség céljából megáldatásra keres egy pár jó minőségű lipicai kancát, melyek már kőbenjárásban együtt jártak és hintőállónak is megfelelőek volnának.

— Az Erdélyi Párt törvényhónói szept. 11-én Kolozsváron értekezésre gyűlnek össze, időseink kérdéseink megbeszélésére.

— Halálos szerencsétlenség. A Békáscsaba medrének szabályozásán dolgozó munkások közül Gyarcsevny Mihály elbárhási földmunkást halálos szerencsétlenség érte. Robbanásnál egy hatalmas kődarab fejele várta. Kórházba szállították de sérülése olyan súlyos volt, hogy segítői sem lehetett, meghalt.

ÉRTESETÉS!

Tisztelettel értesítem a m. t. közönséget, hogy a vendéglőmet az igényeknek megfelelően kibővítettem és folyó hó 11-én este ünnepélyesen megnyitom, melyre a m. t. közönséget tisztelettel ezúton meghívom.

Kozma László vendéglős, Vár-utca 16.

— Erdőtűz. A Ditró-Borzaszék közötti erdőségek azon részében amely az Urmáncsy család birtokát képezi nagy erdőtűz pusztított. Múlt héten tűnek voltak a Hargita udvarhelyi és csiki részeken is. Nem lehet elég óvatosságra figyelmeztetni a kirándulókat. Vigyázzanak mert a nagy szárazságban óriási károkat okozhatnak gondatlanságukkal.

— Elfogták a oskaiomlyói kassza-tolvajt. Csikmadarasi község pártitárát augusztus 20-án éjjel ismeretlen tettes feltörte és 1500 pengő készpénzt ellopott. Kiderült, hogy a kasszát alkucsal a község Agoston István nevű kűldőnce törte fel. Agoston Istvánba vetették. Kihallgatása során beismerte a lopást.

— Halálosan. Antal Albertné ass. Fodor Anna, életének 75 ik, évében 8-án este 9 órakor, Csikmadarason elhunyt.

— Öv. Id. Pototky Gergelyné ass. Jakab Terézia 86 éves korában meghalt Csikmadarasi udvarhelyen.

— A Csikmadarasi Levente Egyesület által 1948. szept. hó 5-én megtartott első Országos nyit. birkózóverseny eredményei. Legény: 1. Molnár Gyula, Kolozsvár; 2. Sütő Ferenc, Sentes; 3. Gucse Lajos, Kolozsvár. Pályasúly: 1. Kovács Dániel, Kecskemét; 2. Dabasi Sándor, Budapest; 3. Javorszky László, Budapest. Váltósúly: 1. Salló Miklós, Budapest; 2. Nagy Pál, Kecskemét; 3. Polgár Mihály, Kecskemét; 4. Boró György, Csikmadarasi. Középsúly: 1. Kóvosi Károly, Kolozsvár; 2. Javorszky György, Budapest; 3. György Pál, Sentes. Felnemessúly: 1. Bihari Béla, Kolozsvár; 2. Witos Dániel, Csikmadarasi; 3. Kiss Pál, Sentes. Nehéssúly: 1. Vad János, Budapest; 2. Kovács Jenő, Csikmadarasi; 3. Tolb Béla, Budapest. A verseny a helyi Levente Otthon nagytermében délelőtt 10 órától délután 19 óráig folyt le, mintegy 300 néző előtt élénk érdeklődéssel. Szép küzdelmeket a nagy számú közönség sokszor nagy tapsal honorálta birkózóknak. A versenyt Tusson János hadnagy nyitotta meg szép beszéddel a díjakat Mikey Árpád M. B. Sz. szakfelügyelő osztotta ki a megérdemelt győzteseknek. A versenyen 51 birkózó vett részt és 7 város legjobb levente birkózói vettek részt. A jól megrendezett versenyen: Mikey Árpád M. B. Sz. edzői illeti mind a díjmentes. F. hó 19-én vasárnap Országos II. od. birkózó verseny rendezés a Csikmadarasi Levente Egyesület f. hó 8-án szerdán délután 3 órakor rendezte meg a hír: uszóverseny számokat a Helvig fűrdőn az eredmények a következők voltak: 50 m. gyors-úszás: 1. Helvig Vilmos, 2. Szilveszter Zoltán, 3. Antal Gyula, idő 62 mp 33/4 m. Leány mulluzás: 1. Forgács Erika, idő 46 mp. 50 m. hátúszás: Schuster Zoltán 1:10 mp. 50 m. hölgy mulluzás: 1. Erőss Éva, idő 94 mp. 2. Csikó Mária, 100 m. mellúszás: 1. Schuster Zoltán, idő 1:46 mp, 50 m. gyors-úszás: 1. Csikó Zsigmond, idő 1:10 mp. 2. Witos Dániel. A győztesek a Csikmadarasi Levente Egyesület kitüntetését érmét nyerték, utána A és B csapat vízpótló bemutatást tartott az a csapat 6-5 győzött. Az első uszóverseny megrendezése Mikey Árpád és Mikey Árpád M. U. Sz. munkások érdemei.

— Tábort postaosomagban téli ruháinkat küldtem. F. hó 10-től a hó végéig kűldőrág téli felszerelést tartalmazó csomagokat 10 kg. súlyhatárig lehet tábori postaszámmal rendelkezők részére feladni. A részletes tudatvilágat a postahivatal hirdető tábláján, valamint a távbeszélő központ ablakán kifüggesztett tájékoztató arajtja.

— Lábbelikészítők figyelmébe. A m. kir. kűzeállásügyi Miniszter ur a 48 097/1948. számú rendelettel, kimondotta, hogy folyó hó 1-től kezdve, a fegyveres a piros színi lábbeli készítésére, vagy javítására eső utalványt csak jogosult iparosnál válthatja be. Ipartestület Csikmadarasi.

— Épület- és butoraszatolai segédek figyelmébe. A budapesti Pálkás László-féle asztalonáru gyár épület- és butoraszatolai segédeket keres, azonnali felvételre. Esetleges érdeklődések Budapest, IV., Palófi Sándor-utca 2. szám, 4. em. 1.-6. címre kűldendők. — Órabér 2 30 Pengőig.

— Nagyobb a lisztadag. Szeptember 1-től 2.80 kg.-ra emelt a liszt havi fejadagját. Gondoskodik a rendelet arról is, hogy a szemléstést az eddigieknél szélesebb keretek között engedélyezzék.

— Tolvaj család. Miklós Roza 21 éves mérőfalvi illetőségű leányt a rendőrség elfogta. A családfelelv a csikmadarasi Dávid-árpád alkalmasságja volt. A napokban ellopta az egyik vendég 3000 pengő értékű ruhával telt bőröndjét és a szobaszenny 220 pengőjét. A városlakó szobájában szobát fogadott ki és ott Simon Mancsi néven állította ki bejelentő lapját. A rendőrség itt fogta le. Közben kiderült, hogy lopás miatt az udvarhelyi rendőrség is keresi.

— Mi lesz a téli tűzifával. Idejében gondoskodni kell erről is. Csikban a tűzifa hasábjában a legkilyátatatlanság helyett előt állunk. Ott tartunk, hogy még 200 pengőt is hiába kilyátunk egy öl fáért. Egyszerűen szőbe sem állnak az emberrel. Akinek tűzifája van annak nem eladó mert ennél is többet akar majd kapni a megszerelt helyesben. Végzettségben mag sem lehet est a kérdést szabadjára engedni. Ha kilyát időben nem szervezzük meg a tűzifaállítás ügyét, akkor ebből komoly baj lehet.

— Megvizsgálták a bergépkocsikat. A csikmadarasi rendőrség vizsgálatot tartott a hatáskörébe tartozó bergépkocsikat. Gondosan ellenőrizték a gépek megbízhatóságát. A kocsi tulajdonosokat komolyan figyelmeztették a viteldiák betartására. A rendőrségre az utóbbi időben sok panasz érkezett hogy magas viteldiákat szavatítottak.

Székely Testvér!

Ha Marosvásárhelyen jársz látogasd meg **MULT JÓZSEF**

Közút-utca 10. szám alatti üzletét, ahol a legszebb Csillárok között olcsó áron vásárolhatsz. Ugyanott RÁDIÓK, VILLAGMOSSÁGI CSIKKOK és JÁTEKÁRUK is jutányos ában kaphatók! 1-4

Papp Károly-féle malom üzemben van.

Előzetes bejelentésre ki- és beszállítom a gabonát díjmentesen. Érdeklődni lehet Közút L. u. 3. Telefon 86 1-3

MEGHÍVÓ.

TUSNÁDFÜRDŐ BIRTOKOSAINAK SZÖVETKEZETE, mint a „Szövetség” Központ tagja Tusnádfürdő, Csikmadarasi, 1948 évi szeptember hó 19-én délelőtt 10 órakor Tusnádfürdőn, a Fürdőteremben **rendes közgyűlést tart,** melyre a tagok az alapszabályok vonatkozó szakasza értelmében meghívotnak.

NAPIREND

1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása.
2. Zárásadatok megvizsgálása és a felmentés megadása.
3. Márleg megállapítása.
4. Tisztajelöltek felosztása. (Vezetőség leírása.)
5. Az igazgatóság 2 tagjának választása.
6. Az 1948. évi költségvetés tárgyalása.
7. A fürdőbérleti szerződés lejártával kapcsolatos teendők megbeszélése.
8. Indítványok.

AZ IGAZGATÓSÁG.